

13. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Mali Lošinj, Hrvatska, 18.–21. svibnja 2014.

Simpozij

Integrativna bioetika i nova epoha

19.–20. svibnja 2014.

Studentska bioetička radionica

Bioetika i seksualnost

19.–20. svibnja 2014.

Okrugli stol

Siromaštvo – novi pristupi

21. svibnja 2014.

13th LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS

Mali Lošinj, Croatia, May 18–21, 2014

Symposium

Integrative Bioethics and New Epoch

May 19–20, 2014

Student Bioethics Workshop

Bioethics and Sexuality

May 19–20, 2014

Round Table

Poverty – New Approaches

May 21, 2014

Organizatori *Lošinjskih dana bioetike*

Hrvatsko filozofsko društvo
Hrvatsko bioetičko društvo
Grad Mali Lošinj

Pokrovitelj 13. *Lošinjskih dana bioetike*

Primorsko-goranska županija

Suorganizatori Studentske bioetičke radionice

Bioetika i seksualnost

Udruženje studenata filozofije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za filozofiju
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

The organisers of the *Lošinj Days of Bioethics*

Croatian Philosophical Society
Croatian Bioethics Society
Town of Mali Lošinj

The patron of the 13th *Lošinj Days of Bioethics*

Primorje-Gorski Kotar County

**The co-organizers of *Bioethics and Sexuality*
Student Bioethics Workshop**

Students of Philosophy Association,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb

Department of Philosophy,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb

**ORGANIZACIJSKI ODBOR LOŠINJSKIH DANA BIOETIKE /
ORGANISATION COMMITTEE OF THE LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS**

Predsjednik / President:

ANTE ČOVIĆ (Zagreb)

Glavni tajnik / Chief Secretary:

HRVOJE JURIĆ (Zagreb)

Administrativna tajnica / Administrative Secretary:

MIRA MATIJEVIĆ (Zagreb)

Članovi / Members:

KREŠIMIR BABEL (Zagreb), PAVO BARIŠIĆ (Zagreb/Split), RUŽICA BAUMGARTEN (Mali Lošinj), ZVONKO BOŠKOVIĆ (Rijeka), SULEJMAN BOSTO (Sarajevo), GARI CAPPELLI (Mali Lošinj), IVAN CIFRIĆ (Zagreb), IGOR ČATIĆ (Zagreb), BARDHYL ÇIPI (Tirana), IGOR ETEROVIĆ (Rijeka), ALEKSANDRA FRKOVIĆ (Rijeka), SREČKO GAJOVIĆ (Zagreb), LIDIJA GAJSKI (Zagreb), MARIJA GEIGER ZEMAN (Zagreb), NADA GOSIĆ (Rijeka), GORAN GRGEC (Zagreb), KENJI HATTORI (Gunma), THOMAS SÖREN HOFFMANN (Hagen), ORHAN JAŠIĆ (Sarajevo), ANA JELIČIĆ (Split), VLADIMIR JELKIĆ (Osijek), MARIJAN JOŠT (Križevci), ŽIVKA JURIČIĆ (Zagreb), ŽELJKO KALUĐEROVIĆ (Novi Sad), VALENTINA KANEVA (Sofija), MARINA KATINIĆ (Mamer/Bertrange), IVICA KELAM (Osijek), KATICA KNEZOVIĆ (Zagreb), TOMISLAV KRZMAR (Zagreb), SNJEŽANA KUČIĆ-KRSTAŠ (Mali Lošinj), MISLAV KUKOČ (Split), EMIL KUŠAN (Split), MATO MARKOVIĆ (Zagreb), NADA MLADINA (Tuzla), NEVENKA MOROVIĆ-JANKOVIĆ (Mali Lošinj), AMIR MUZUR (Rijeka), TEODORA NOT (Zagreb), BORUT OŠLAJ (Ljubljana), JASMINKA PAVELIĆ (Zagreb), MILENKO A. PEROVIĆ (Novi Sad), ŽELJKO POLJAK (Zagreb), SANDRA RADENOVIĆ (Beograd), IVA RINČIĆ (Rijeka), DARIJA RUPČIĆ (Osijek), WALTER SCHWEIDLER (Eichstätt), MARIJA SELAK (Zagreb), ĐURĐICA ŠIMIČIĆ (Mali Lošinj), MICHAEL CHENG-TEK TAI (Taichung), KIRIL TEMKOV (Skopje), MARIJA TODOROVSKA (Skopje), LUKA TOMAŠEVIĆ (Split), MARKO TRAJKOVIĆ (Niš), IVANA TUCAK (Osijek), KAREL TURZA (Beograd), VELIMIR VALJAN (Sarajevo), IVANA VINKOVIĆ VRČEK (Zagreb), NIKOLA VISKOVIĆ (Split), VALERIJE VRČEK (Zagreb), IVANA ZAGORAC (Zagreb), KURT WALTER ZEIDLER (Wien), ZDENKO ZEMAN (Zagreb), LJILJANA ZERGOLLERN-ČUPAK (Zagreb)

Bioetika je mnogo više od nove znanstvene ili akademske discipline, ona je postala »znakom vremena«, i to posebnim znakom koji obilježava prelamanje epoha svjetske povijesti. I više od toga, postala je akterom procesa u kojima se okončava novi vijek kao doba znanstveno-tehničke civilizacije i počinje nova epoha. No, da bi postala znakom i akterom nastajanja nove epohe u povijesti svijeta, bioetika je i sama morala proći intenzivnu razvojnu preobrazbu od stadija »nove medicinske etike« do stadija »integrativne bioetike« kao orijentacijske znanosti u kojoj će se artikulirati nova paradigma znanja. Epohe se, naime, ne zasnivaju na velikim događajima nego na idejama i tipovima znanja.

To je civilizacijski okvir u kojem treba procjenjivati povijesnu važnost i duhovni doprinos znanstveno-kulturne manifestacije *Lošinjski dani bioetike* u prvom desetljeću njenog postojanja. Upravo u tom desetljeću odvijala su se i preplitala dva komplementarna idejna procesa od ključne važnosti za duhovno zasnivanje nove epohe:

- izgrađivanje koncepta integrativne bioetike;
- programsko osmišljavanje (»europeizacija bioetike«) i stvarno etabliranje europske bioetike.

U sintezi tih procesa nastala je *integrativna bioetika* kao izvorni i zasnivajući koncept europske bioetike. U istom je desetljeću europska bioetika, otkrićem protobioetičara Fritz Jahra, dobila i polazišnu točku vlastite tradicije. U otvoreni prostor nove tradicije ugrađeno je i potterovsko nasljeđe, koje je bioetički redukcionizam u međuvremenu u bitnome obezvrijedio. Doprinos *Lošinjskih dana bioetike* u osmišljavanju tradicijskog

Bioethics is much more than a new scientific or academic discipline, it has become a “sign of the age”, a special sign that marks the turn of epochs of the world history. Even more, it has become the protagonist of processes of coming to an end of the Modern Age as the age of scientific-technical civilisation, and dawning of the new epoch. However, in order for it to become the sign and protagonist of the emergence of the new epoch, bioethics itself had to go through intensive developmental transformation from the stage of “new medical ethics” to the stage of “integrative bioethics” as the orientational science in which a new paradigm of knowledge will be articulated. Epochs are not founded on great events, but on ideas and types of knowledge.

This is the civilisational framework through which we should assess the historical importance and spiritual contribution of the scientific, as well as cultural event the *Lošinj Days of Bioethics* in the first decade of its existence. It was precisely in this decade that two complementary conceptual processes have been developing and intertwining, processes which were of the outmost importance for the spiritual foundation of the new epoch:

- forming of the concept of integrative bioethics;
- programmatic formulation (“Europeanization of bioethics”) and the actual establishment of the European bioethics.

Through synthesis of these processes *integrative bioethics* emerged as an original founding concept of the European bioethics. In the same decade, the European bioethics came upon the starting point of its tradition with the discovery of the proto-bioethicist Fritz Jahr. Potterian heritage was also built in the open area of the

niza *Jahr – Potter – integrativna bioetika* nedvojen je i očigledan, dok prave razmjere ukupnog doprinosa *Lošinjskih dana bioetike* u prijelomnom desetljeću povijesti bioetike, koje je bioetiku učinilo »znakom i akterom« prijelomnog vremena u povijesti svijeta, tek treba istražiti.

No, ako se zadržimo na razini izvanjske očiglednosti, može se reći da su se *Lošinjski dani bioetike* profilirali kao središnja institucija bioetičkog života u jugoistočnoj Europi te da su, upravo time, mali idilični otok, na kojem se održavaju, učinili geografskim i duhovnim središtem europske bioetike.

Prof. dr. sc. Ante Čović

Predsjednik Organizacijskog odbora
Lošinjskih dana bioetike

new tradition, but in the meantime it was essentially devalued by bioethical reductionism. Contribution of the *Lošinj Days of Bioethics* to the conceptualisation of the tradition series *Jahr – Potter – integrative bioethics* is undeniable and obvious, while the true dimensions of the overall contribution of the *Days* in this crucial decade in the history of bioethics, which has made bioethics the “sign and protagonist” of the turning point in the world history, is an issue yet to be explored.

However, if we stay on the level of external obviousness, we can say that the *Lošinj Days of Bioethics* have developed into the central institution of bioethical life in Southeast Europe, and by this made the small idyllic island on which they have been held the geographic and spiritual centre of the European bioethics.

Prof. Ante Čović, Ph.D.

President of the Organization
Committee of the
Lošinj Days of Bioethics

program

programme

NEDJELJA, 18. svibnja 2014. / SUNDAY, May 18, 2014

*Dolazak i smještaj sudionika /
Arrival and accommodation of participants*

19.00 *Večera / Dinner*

PONEDJELJAK, 19. svibnja 2014. / MONDAY, May 19, 2014

9.00–9.30 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

*Otvaranje skupa i pozdravne riječi /
Opening ceremony and welcoming speeches*

9.30–10.30 (Aurora Hotel, Great hall / Hotel Aurora, Velika dvorana)

Plenary papers / Plenarna izlaganja

- HANS-MARTIN SASS (Germany-USA/Njemačka-SAD): Integrating Bioethics in the New Epoch / Integracijska bioetika u novoj epohi
- *Discussion / Rasprava*
- WALTER SCHWEIDLER (Deutschland/Njemačka): Spenglers Begriff der Kultur und die Idee der „neuen Epoche“ / Spenglerov pojam kulture i ideja »nove epohe«
- *Discussion / Rasprava*

10.30–11.00 *Pauza / Break*

**SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (English) /
SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (engleski)**

- 11.00–11.15** ALEKSANDRA DEANOSKA-TRENDAFILOVA (Macedonia/Makedonija): Bioethics and the Modern Tendencies in the System of Criminal Sanctions / Bioetika i moderne tendencije u sustavu kaznenih sankcija
- 11.15–11.30** INA DIMITROVA (Bulgaria/Bugarska): Procreating Responsibly: Framing Parenthood through New Reproductive Biotechnologies in Bulgaria / Odgovorna reprodukcija: konceptualizacija roditeljstva putem novih reproduktivnih tehnologija u Bugarskoj
- 11.30–11.45** KAJA DOLAR (Slovenia-France/Slovenija-Francuska): Taboo Topics in Slovene: Bioethics, Sexuality, and Language / Tabu teme na slovenskom: Bioetika, seksualnost i jezik
- 11.45–12.00** ERIONA KITA-VYSHKA, YMER ÇIRAKU (Albania/Albanija): The Good, the Bad, and the Ugly in the Albanian Post-WWII Movies / Dobar, loš i zao u albanskim filmovima nakon Drugog svjetskog rata
- 12.00–12.15** GÁBOR KOVÁCS (Hungary/Madžarska): The Notions of Organicity, Earth, Peasantry, and Democracy in the Interwar Hungarian Populist Movement / Pojmovi organskosti, zemlje, seljaštva i demokracije u međuratnom mađarskom populističkom pokretu
- 12.15–12.45** *Discussion / Rasprava*

**SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski) /
SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian)**

- 11.00–11.15** KRUNOSLAV CELING, TATJANA TERZIĆ (Hrvatska/Croatia): *Customer Intelligence* ili besramna špijunaža? / Customer Intelligence or Shameless Espionage?

- 11.15–11.30** MARTINA ŠENDULA-PAVELIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetički aspekti virtualnih iskustava / Bioethical Aspects of Virtual Experiences
- 11.30–11.45** JASNA BURIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetika i novi mediji: webovska medijska slika o ciljevima, željama i potrebama mladih / Bioethics and New Media: Web Media Files on Goals, Desires and Needs of Young People
- 11.45–12.00** SANDRA RADENOVIĆ, VIDA JEREMIĆ (Srbija/Serbia): Medicina, sport, bioetika / Medicine, Sport, Bioethics
- 12.00–12.15** ŽELJKO ČAČIJA (Srbija/Serbia): Etika borilačkih sportova iz kuta sportskog novinara / Ethics of Martial Arts from the Standpoint of a Sports Journalist
- 12.15–12.45** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica

BIOETIKA I SEKSUALNOST

(1. dio)

Student Bioethics Workshop

BIOETHICS AND SEXUALITY

(Part 1)

11.00–11.10 *Uvodna riječ / Introduction*

11.10–11.45 JOSIP CMREČNJAK, LUKA PERUŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Integrativni pristup u bioetičkoj analizi seksualnosti / Integrative Approach in the Bioethical Analysis of Sexuality

- 11.45–12.10** FRANKA PERČULIJA, ANTONIA ŠIKLJAN, DARIO VUGER (Hrvatska/Croatia): Biopolitika i upravljanje spolom i rodnom – spolnost kao javnost / Biopolitics and Regulating the Sex and the Gender – Sexuality as the Public
- 12.10–12.35** DOMAGOJ MATIĆ, JELENA SAVIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetičko promišljanje rodne ideologije / Bioethical Reconsideration of the Gender Ideology
- 12.35–13.00** IVA IVANKOVIĆ, NINA JELIĆ (Hrvatska/Croatia): Podjela kućanskih poslova: život udvoje između mita i evolucije / A Distribution of Housework: The Life in a Couple between Myth and Evolution

13.00 *Ručak / Lunch*

SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (hrvatski) / SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (Croatian)

- 15.00–15.15** IGOR ČATIĆ, IVANA GREGURIC, MAJA RUJNIĆ-SOKELE (Hrvatska/Croatia): Etičnost najvažnijeg trenda 21. stoljeća / The Ethical Implications of the Most Important Trends in the 21st Century
- 15.15–15.30** JASMINKA PAVELIĆ (Hrvatska/Croatia): Gensko liječenje – dileme / Gene Therapy – Dilemmas
- 15.30–15.45** MARIJA SELAK (Hrvatska/Croatia): Kognitivno ili moralno poboljšanje čovjeka? / Cognitive or Moral Human Enhancement?
- 15.45–16.00** LEJLA MUŠIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Femina ecologica vs. femina xenologica vs. femina sociologica – posthumanost ili ekstremna budućnost? Kakva nas budućnost očekuje? / Femina ecologica vs. femina xenologica vs. femina sociologica – Posthumanity or Extreme Future? What Kind of Future Awaits Us?
- 16.00–16.15** *Rasprava / Discussion*
- 16.15–16.30** *Pauza / Break*

- 16.30–16.45** IVAN CIFRIĆ, TIJANA TRAKO POLJAK (Hrvatska/Croatia): Prava živoga svijeta i etičnost čovjekova djelovanja / The Rights of the Living World and Ethical Perspectives of Human Environmental Behaviour
- 16.45–17.00** ALEKSANDAR RACZ, ANA MARIJA LADIŠ (Hrvatska/Croatia): Ekološki otisak bačene hrane / Ecological Footprint of Food Waste
- 17.00–17.15** MELITA VARGA (Hrvatska/Croatia): GMO: izazov ljudskoj i ekološkoj sigurnosti / GMO: The Challenge to Human and Environmental Security
- 17.15–17.30** IVICA KELAM (Hrvatska/Croatia): Ispraznost genetički modificirane nade – neostvarena obećanja biotehnoške industrije / Vanity of the Genetically Modified Hope – Unfulfilled Promises of the Biotech Industry
- 17.30–17.45** *Rasprava / Discussion*
- 17.45–18.00** *Pauza / Break*
- 18.00–18.15** FULVIO ŠURAN (Hrvatska/Croatia): Samoubojstvo i čovjek tradicije: volja za moć i pravo na život / Suicide and the Man of Tradition: Will to Power and the Right to Life
- 18.15–18.30** IVAN MARKEŠIĆ, JOSIP MARKEŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Društvena konstrukcija početka ljudskoga života / Social Construction of the Beginning of Human Life
- 18.30–18.45** DIJANA ĆURKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Od zdravstvenog odgoja do referenduma o braku – inicijativa »U ime obitelji« u bioetičkom kontekstu / From Health Education to Referendum on Marriage – The Initiative “In the Name of the Family” in a Bioethical Context
- 18.45–19.00** *Rasprava / Discussion*

**SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (English, German, Croatian) /
SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (engleski, njemački, hrvatski)**

- 15.00–15.15** EMIL KUŠAN (Croatia/Hrvatska): Bioethics and Philosophical Existentialism / Bioetika i filozofijski egzistencijalizam
- 15.15–15.30** MARIJA TODOROVSKA (Macedonia/Makedonija): The “Wisdom of Repugnance” and the Challenges of the New Epoch / »Mudrost odbojnosti« i izazovi nove epohe
- 15.30–15.45** BÉLA MESTER (Hungary/Madžarska): An Axiological Problem of Bioethics. Nature as a Non-Human Value – Conceptualised by Humans / Aksiološki problem bioetike. Priroda kao ne-ljudska vrijednost – konceptualizirana od strane ljudi
- 15.45–16.00** HANNA HUBENKO (Ukraine/Ukrajina): Integrative pädagogische Bioethik: Dynamisches Stadium der Wechselergänzung von bioethischem Wissen / Integrativna pedagoška bioetika: dinamički stadij međusobnog dopunjavanja bioetičkog znanja
- 16.00–16.15** *Discussion / Rasprava*
- 16.15–16.30** *Break / Pauza*
- 16.30–16.45** HEDA FESTINI (Hrvatska/Croatia): Biologija: samostalna i/ili interdisciplinarna / Biology: Autonomous and/or Interdisciplinary
- 16.45–17.00** NIKOLINA FILIPOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Integrativna bioetika iz perspektive teorije kompleksnosti / Integrative Bioethics from the Perspective of Complexity Theory
- 17.00–17.15** NUSRET ISANOVIĆ, AMIR KARIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Što je život? Potraga za novim mogućnostima mišljenja iz horizonta integrativne bioetike / What is Life? A Search for New Opportunities of Thinking from the Horizon of Integrative Bioethics
- 17.15–17.30** *Rasprava / Discussion*
- 17.30–17.45** *Pauza / Break*

- 17.45–18.00** TOMISLAV KRZMAR (Hrvatska/Croatia): Problem znanja u filozofiji Ortege y Gasseta / Problem of Knowledge in the Philosophy of Ortega y Gasset
- 18.00–18.15** MARKO KOS (Hrvatska/Kroatien): Nova epoha i nova znanost – pitanja distopijske budućnosti / Die neue Epoche und die neue Wissenschaft – Fragen der dystopischen Zukunft
- 18.15–18.30** KREŠIMIR BABEL (Hrvatska/Croatia): Globalna bioetika i moralni relativizam / Global Bioethics and Moral Relativism
- 18.30–18.45** ANITA MILIČEVIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Hermeneutika sebe kao etička gesta / Hermeneutics of the Self as an Ethical Gesture
- 18.45–19.00** *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) / SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)

- 15.00–15.15** SILVANA KARAČIĆ, ANA JELIČIĆ, SUZANA VULETIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetika modernog ropstva / Bioethics of Modern Slavery
- 15.15–15.30** ANELI DRAGOJEVIĆ MIJATOVIĆ (Hrvatska/Croatia): *Homo oeconomicus*: Od ekonomičnog življenja do ekonomije života / *Homo Oeconomicus*: From Economical Living to Economy of Life
- 15.30–15.45** ŽIVKA JURIČIĆ (Hrvatska/Croatia): Socijalni status bolesnika u neoliberalnom društvu / On the Social Status of Patients in Neoliberal Society
- 15.45–16.00** *Rasprava / Discussion*
- 16.00–16.15** *Pauza / Break*
- 16.15–16.30** VIDA JEREMIĆ (Srbija/Serbia): Bioetika i javno zdravlje / Bioethics and Public Health

- 16.30–16.45** NATAŠA ŠKARIČIĆ (Hrvatska/Croatia): Demokratizacija politike imunizacije u Hrvatskoj / Democratization of the Immunization Policies in Croatia
- 16.45–17.00** IVANA TUČAK, ANITA BLAGOJEVIĆ (Hrvatska/Croatia): Obvezno cijepljenje i Ustav Republike Hrvatske / Compulsory Vaccination and the Constitution of the Republic of Croatia
- 17.00–17.15** *Rasprava / Discussion*
- 17.15–17.30** *Pauza / Break*
- 17.30–17.45** LIDIJA GAJSKI (Hrvatska/Croatia): Predijagnosticiranje – novi fenomen moderne medicine / Overdiagnosis – a New Phenomenon of Modern Medicine
- 17.45–18.00** BORIS KOZJAK, HRVOJE VINCETIĆ (Hrvatska/Croatia): O medikalizaciji kockanja kao »ovisnosti« / On the Medicalisation of Gambling as an “Addiction”
- 18.00–18.15** BRANISLAVA MEDIĆ, BOJAN STOPIĆ, KATARINA SAVIĆ VUJOVIĆ, NEVENA DIVAC, RADAN STOJANOVIĆ, DRAGANA SREBRO, MILICA PROSTRAN (Srbija/Serbia): Opiofobija kao prepreka u terapiji bola: Što studenti medicine misle o tome? / Opiophobia as a Barrier in Therapy of Pain: What Do Medical Students Think about It?
- 18.15–18.30** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA D: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION D: Vespera Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica

BIOETIKA I SEKSUALNOST

(2. dio)

Student Bioethics Workshop

BIOETHICS AND SEXUALITY

(Part 2)

- 14.30–14.55** MAŠA DUNATOV, LUKA FOTAK (Hrvatska/Croatia):
Interseksualnost i medicina / Intersexuality and Medicine
- 14.55–15.20** EMA DRAGOJEVIĆ, IVA GREGOV (Hrvatska/Croatia):
Koža u kojoj živim / The Skin I Live in
- 15.20–15.45** VALENTINA PERIŠIĆ, DARIA RADMAN (Hrvatska/
Croatia): Poremećaj prekomjerne seksualne želje: mogući
rodni problem? / Excessive Sexual Desire Disorder: A Po-
tential Gender Problem?
- 15.45–15.55** *Pauza / Break*
- 15.55–16.20** EVICA JURKOVIĆ, TARA BEATA RACZ (Hrvatska/
Croatia): Terapije poremećaja spolnog identiteta / Treat-
ment of Gender Identity Disorder
- 16.20–16.45** MARTA DUMANČIĆ, IVAN GORSKI (Hrvatska/Cro-
atia): Seksualnost kod onkoloških pacijenata / Sexuality
among Cancer Patients
- 16.45–17.10** IVANA RADOVČIĆ, IVA SKOČILIĆ, MARIJA VRLJI-
ČAK, DAMIR ČAČIĆ, IGOR SALOPEK, KSENIJA
BAŽDARIĆ (Hrvatska/Croatia): Oblikovanje upitnika za
ispitivanje seksualnih navika studenata Sveučilišta u Rije-
ci / The Development and Initial Validation of a Question-

naire for Analyzing the Sexual Behaviour of University of Rijeka's Students

17.10–17.20 *Pauza / Break*

17.20–17.35 NIKOLINA ČAVAR, ANJA ĐORĐEVIĆ, NINO KADIĆ (Hrvatska/Croatia): Trgovina ljudima: žena kao roba / Human Trafficking: Women as Commodities

17.35–17.50 LUANAIVOŠEVIĆ (Hrvatska/Croatia): Prostitucija / Prostitution

17.50–18.05 LUKA HRVOJ, TONI PETKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Klijenti seksualnih usluga i kršenje ljudskih prava / Clients of Sexual Services and Violation of Human Rights

18.05–18.20 TENA LAVRENČIĆ, KSENIJA LONČARIĆ (Hrvatska/Croatia): Prodaja tijela: prostitucija i reklama / Selling the Body: Prostitution and Advertising

18.20–19.00 *Rasprava / Discussion*

19.00 *Večera / Dinner*

21.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great Hall)

***Predstavljanje recentnih bioetičkih izdanja /
Presentation of recent bioethical publications***

- WALTER SCHWEIDLER, KURT WALTER ZEIDLER (eds./ur.): *Bioethik und Bildung / Bioethics and Education* [Bioetika i obrazovanje]
- WALTER SCHWEIDLER, BORUT OŠLAJ: *Natürliche Verantwortung. Beiträge zur integrativen Bioethik* [Prirodna odgovornost. Prilozi za integrativnu bioetiku]
- FRITZ JAHR: *Aufsätze zur Bioethik 1924–1948* [Članci o bioetici 1924.–1948.]
- FRITZ JAHR: *Essays in Bioethics 1924–1948* [Članci o bioetici 1924.–1948.]

- NIKOLINA ČAVAR (ur./ed.): *Bioetika, ekonomija, politika* [Bioethics, Economy, Politics]
- BRANKA GALIĆ, KREŠIMIR ŽAŽAR (ur./eds.): *Razvoj i okoliš – perspektive održivosti* [Development and Environment – Perspectives of Sustainability]
- DARIJA RUPČIĆ: *Status ljudskog embrija pod vidom bioetičkog pluriperspektivizma* [Human Embryo Status in the Light of Bioethical Pluriperspectivism]
- LUKA TOMAŠEVIĆ: *Bioetika iz teološke perspektive* [Bioethics in Theological Perspective]
- VLADIMIR JELKIĆ: *Bioetički orijentiri za novu epohu* [Bioethical Landmarks for the New Epoch]
- MARIJA SELAK: *Ljudska priroda i nova epoha* [Human Nature and New Epoch]
- AMIR MUZUR: *Nezavršena povijest medicine u Rijeci. Priča o gradu, ljudima i profesiji* [An Uncompleted History of Medicine in Rijeka. A Story of the City, the People and the Profession]
- BIOETIKA U ČASOPISIMA / BIOETHICS IN JOURNALS: *Acta medico-historica Adriatica* (Rijeka), *Ekonomska i ekohistorija* (Zagreb), *Gradovrh* (Tuzla), *Jahr* (Rijeka), *Liječničke novine* (Zagreb), *Nova prisutnost* (Zagreb), *Polimeri* (Zagreb), *Služba Božja* (Split), *Socijalna ekologija* (Zagreb), *Socijalna psihijatrija* (Zagreb), *The Holistic Approach to Environment* (Zagreb)

Predstavljajući / Presenters: Walter Schweidler, Hans-Martin Sass, Rahela Jug, Tijana Trako Poljak, Amir Muzur, Tomislav Krznar, Iva Rinčić, Hrvoje Jurić

**SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (hrvatski) /
SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (Croatian)**

9.00–9.15 NADA GOSIĆ (Hrvatska/Croatia): Sir William Osler (1849.–1919.) – otac moderne medicine i preteča kliničke etike / Sir William Osler (1849–1919) – Father of Modern Medicine and Forerunner of Clinical Ethics

9.15–9.30 IVANA ZAGORAC (Hrvatska/Croatia): Bioetičke teme u Hrvatskoj u 19. stoljeću / Bioethics Topics in the 19th-Century Croatia

9.30–9.45 IVA RINČIĆ, AMIR MUZUR (Hrvatska/Croatia): Van Rensselaer Potter (1911.–2001.): Prilog istraživanju života i intelektualne evolucije »očuha« bioetike / Van Rensselaer Potter (1911–2001): A Contribution to the History of Life and Intellectual Evolution of the “Step-Father” of Bioethics

9.45–10.00 *Rasprava / Discussion*

10.00–10.15 *Pauza / Break*

10.15–10.30 SAEID ABEDPOUR (Iran-Bosna i Hercegovina/Iran-Bosnia and Herzegovina): Etika u islamskom mišljenju / Ethics in Islamic Thought

10.30–10.45 MOHAMMADALI BARZANOONI (Iran-Bosna i Hercegovina/Iran-Bosnia and Herzegovina), NERMIN HODŽIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Islam i bioetika: studija slučaja – eutanazija / Islam and Bioethics: Case Study – Euthanasia

10.45–11.00 ORHAN JAŠIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina), ŽELJKO KALUĐEROVIĆ (Srbija/Serbia): Voda, vatra, zemlja i zrak u tradiciji jonskih filozofa i konstitu-

tivnoj tradiciji islama – sličnosti i različitosti / Water, Fire, Earth, and Air in the Tradition of the Ionian Philosophers and the Constitutional Tradition of Islam – Similarities and Differences

11.00–11.15 *Rasprava / Discussion*

SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (English, Croatian) /

SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (engleski, hrvatski)

9.00–9.15 JULIJA ERHARDT, DUBRAVKA ŠVOB ŠTRAC (Croatia/Hrvatska): Neuroenhancement: Promises and Perils / Neuropoboljšavanje: obećanja i opasnosti

9.15–9.30 VALENTINA KANEVA (Bulgaria/Bugarska): Remarks on the Definition of Health and Disease / Napomene o definiciji zdravlja i bolesti

9.30–9.45 ERIONA KITA-VYSHKA, GENTIAN VYSHKA (Albania/Albanija): Near-Death Experiences: Narratives in an Extraordinary Setting / Iskustva bliske smrti: narativi u izvanrednom okružju

9.45–10.00 *Discussion / Rasprava*

10.00–10.15 *Break / Pauza*

10.15–10.30 BARDHYL ÇIPI, REZART ÇIPI (Albania/Albanija): Human Rights and Bioethics / Ljudska prava i bioetika

10.30–10.45 ABDOLLAH JAMSHIDI (Iran): Ethical and Environmental Concerns about Organic Foods / Etičke i ekološke sumnje povezane s organskom hranom

10.45–11.00 GHOLAMREZA HASHEMI TABAR (Iran): Ethics and Alternatives for Animal Use in Research / Etika i alternativne upotrebi životinja u znanstvenim istraživanjima

11.00–11.15 *Discussion / Rasprava*

11.15–11.30 *Break / Pauza*

- 11.30–11.45** AJNIJA OMANIĆ, FAHRUDIN KULENOVIĆ, AMER OVČINA (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Odnos lokalne zajednice prema psima / Relationship of Local Communities towards Dogs
- 11.45–12.00** DRAGANA SREBRO, KATARINA SAVIĆ VUJOVIĆ, RADAN STOJANOVIĆ, BRANISLAVA MEDIĆ, SONJA VUČKOVIĆ, MILICA PROSTRAN (Srbija/Serbia): Eksperimentalni modeli boli – etička pitanja / Experimental Models of Pain – Ethical Issues
- 12.00–12.15** FEĐA GAVRILOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Estetski pogled na umjetnu selekciju / An Aesthetic View on Artificial Selection
- 12.15–12.30** *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) / SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)

- 9.00–9.15** KAREL TURZA (Srbija/Serbia): Ponovno promišljanje principalizma u bioetici / Re-thinking the Principlism in Bioethics
- 9.15–9.30** NADA MLADINA, ŽARKO MLADINA, DEVLETA HADŽIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Jatrogena bolest – bolest liječnika i pacijenta / Iatrogenic Disease – a Physician's and Patient's Disease
- 9.30–9.45** GORDANA NIKOLIĆ-BALKOSKI, DANIJELA TIO-SAVLJEVIĆ (Srbija/Serbia): Liječnik vs. liječnik – stigmatizacija psihijatarata / Physician vs. Physician – Stigmatisation of Psychiatrists
- 9.45–10.00** MILICA ILIĆ (Srbija/Serbia): Liječnička tajna i priopćavanje loših vijesti (bioetički aspekti) / Confidentiality and Disclosure of Bad News (Bioethical Aspects)
- 10.00–10.15** *Rasprava / Discussion*
- 10.15–10.30** *Pauza / Break*

- 10.30–10.45** GORDANA PELČIĆ (Hrvatska/Croatia): Pravo djece na uživanje najviše moguće razine zdravlja / The Children's Rights to the Highest Health Level
- 10.45–11.00** VLADIMIR JELKIĆ, TENA VELKI (Hrvatska/Croatia): Eutanazija djece kao bioetičko i psihološko pitanje / The Euthanasia of Children as a Bioethical and Psychological Issue
- 11.00–11.15** VESNA PEŠIĆ, MIRJANA PINEZIĆ, EDUARD PAVLOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Značenje skale procjene šutnje/tišine u hagioterapijskom doticanju incestuoznih sadržaja / Importance of the Scale of Silence/Quietness Estimation in the Hagiotherapeutic Contact with Incest Issues
- 11.15–11.30** *Rasprava / Discussion*
- 11.30–11.45** *Pauza / Break*
- 11.45–12.00** KATARINA SAVIĆ VUJOVIĆ, DRAGANA SREBRO, SONJA VUČKOVIĆ, BRANISLAVA MEDIĆ, RADAN STOJANOVIĆ, MILICA PROSTRAN (Srbija/Serbia): Bioetička pitanja istraživanja boli kod vulnerabilnih grupa / Bioethical Issues in Pain Research on Vulnerable Groups
- 12.00–12.15** VELIMIR TERZIĆ, MARIJA TERZIĆ (Hrvatska/Croatia): Perkutana nefrostomija – spas ili prokletstvo? / Percutaneous Nephrostomy – a Salvation or a Curse?
- 12.15–12.30** AMER OVČINA, AJNIJA OMANIĆ, FAHRUDIN KULENOVIĆ, HAJRUNISA ČUBRO, ELVEDIN DERVIŠEVIĆ, AIDA KAPO (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Kvaliteta i sigurnost usluga u institucijama za njegu i smještaj starih osoba – bioetičke refleksije / Service Quality and Safety in Institutions for the Care and Accommodation of Old People – Bioethical Reflections
- 12.30–12.45** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA D: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION D: Vespera Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica

BIOETIKA I SEKSUALNOST

(3. dio)

Student Bioethics Workshop

BIOETHICS AND SEXUALITY

(Part 3)

9.00–9.25 FRAN RADONIĆ MAYR (Hrvatska/Croatia): Metafizika seksualnosti / The Metaphysics of Sexuality

9.25–9.50 MARKO SUMRAK (Hrvatska/Croatia): Bioetika, seksualnost i Schopenhauer / Bioethics, Sexuality, and Schopenhauer

9.50–10.15 MARKO KUČAN (Hrvatska/Croatia): Antinatalizam / Antinatalism

10.15–10.20 *Pauza / Break*

10.20–10.45 ANAMARIJA JENGIĆ (Hrvatska/Croatia): Pravni i etički aspekti silovanja i seksualnog nasilja u vrijeme rata i mira / Legal and Ethical Aspects of Rape and Sexual Violence in the Time of War and Peace

10.45–11.10 BRANIMIR KURMAIĆ, ŽAKLINA VILJEVAC (Hrvatska/Croatia): Bioetičke implikacije eugenike / Bioethical Implications of Eugenics

11.10–11.35 BRUNO PETRUŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Teologija tijela u kurikulumu zdravstvenog odgoja? / Theology of Body in the Health Education Curriculum?

11.35–11.45 *Pauza / Break*

- 11.45–12.10** TIA GLAVOČIĆ (Hrvatska/Croatia): Baumanov koncept fluidne ljubavi i njegove etičke implikacije / Bauman's Concept of Liquid Love and Its Ethical Implications
- 12.10–12.35** IVO ALEBIĆ (Hrvatska/Croatia): Dioniz o seksualnosti / Dionysus on Sexuality
- 12.35–13.00** NATALI NANIĆ VOLARIĆ (Hrvatska/Croatia): Problematika tijela i seksualnosti u *Dnevniku* Dragojle Jarnević / Body and Sexuality in *Diary* by Dragojla Jarnević

13.00 *Ručak / Lunch*

14.30–18.00 (Hotel Aurora, Mala dvorana / Aurora Hotel, Small hall)

Studentska bioetička radionica

BIOETIKA I SEKSUALNOST

(4. dio)

Student Bioethics Workshop

BIOETHICS AND SEXUALITY

(Part 4)

- 14.30–14.55** IVAN BAUERNFREUND, SUZANA KRČMAREK, AUGUSTIN KVOČIĆ (Hrvatska/Croatia): Život u ritmu muzike za seks / The Sound of Music and Sex
- 14.55–15.20** LANA BEOVIĆ, IVANA VUKUŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Seksualnost u aktivističko-performativnim praksama / Sexuality in Activist-Performing Practices
- 15.20–15.30** *Dodjela certifikata / Acknowledgment Ceremony*
- 15.30–16.30** *Pauza / Break*
- 16.30–18.00** *Otvorena diskusija / Open Discussion*

15.00–16.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

***Skupština Hrvatskog bioetičkog društva /
Convention of the Croatian Bioethics Society***

16.00 *Izlet / Excursion*

19.30 *Večera / Dinner*

21.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

Bioetički café: Bioetika i poezija

Sudjeluju: Petar Gudelj (pjesnik), Tomislav Brlek (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) i Miroslava Vučić (*Školska knjiga*, Zagreb).
Moderatorica: Marija Selak.

Bioethical Café: Bioethics and Poetry

Participants: Petar Gudelj (poet), Tomislav Brlek (Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb), and Miroslava Vučić (*Školska knjiga* publishing house, Zagreb). *Moderator:* Marija Selak.

9.00–12.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great Hall)

Okrugli stol

SIROMAŠTVO – NOVI PRISTUPI

Round Table

POVERTY – NEW APPROACHES

- *Uvodna riječ / Introduction*
- ZORAN ŠUČUR (Hrvatska/Croatia): Siromaštvo i nejednakosti u Hrvatskoj u razdoblju krize / Poverty and Income Inequalities in Croatia in the Period of Crisis
- KATICA KNEZOVIĆ (Hrvatska/Kroatien): Novo siromaštvo kao posljedica uporabe genetički modificiranih usjeva – bioetičke implikacije / Neue Armut verursacht durch den Anbau von gentechnisch veränderten Pflanzen – bioethische Implikationen
- HRVOJE JURIĆ (Hrvatska/Croatia): Siromaštvo i kapitalizam: etički, teologijski i politički aspekti / Poverty and Capitalism: Ethical, Theological, and Political Aspects
- LUKA TOMAŠEVIĆ (Hrvatska/Croatia): Nova vizija kršćanstva / New Vision of Christianity
- *Rasprava / Discussion*

12.30 *Ručak / Lunch*

Odlazak sudionika / Departure of participants